

Quickscan Wet natuurbescherming t.b.v. bestemmingsplanwijziging Kastelijnsweg 8-10 Sint Maartensdijk

Projectnummer 193007

22 november 2019

Auteurs

Ing. R.J. Buijs

Opdrachtgever

RHO Adviseurs
Segeerssingel 6
4337 LG MIDDELBURG

Inhoudsopgave

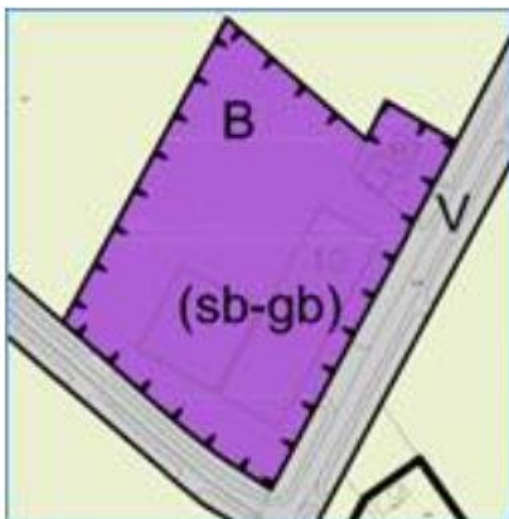
1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 WETTELIJK KADER	3
1.3 DOEL ONDERZOEK	4
1.4 LEESWIJZER	4
2. WERKWIJZE	5
3. BUREAUSTUDIE	6
3.1 GEBIEDSBESCHERMING	7
3.2 SOORTBESCHERMING	9
4. RESULTATEN VELDBEZOEK	10
4.1 BIOTOPEN EN SOORTEN	15
4.2 WAARGENOMEN EN TE VERWACHTEN SOORTEN	16
5. TOETSING VAN HET PROJECT AAN DE NATUURWAARDEN	17
5.1 BESCHRIJVING GEPLANEDE ACTIVITEIT	17
5.2 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	20
5.3 TOETSING SOORTBESCHERMING	20
5.3.1 Grondgebonden zoogdieren	20
5.3.2 Vleermuizen	20
5.3.3 Vogelrichtlijnsoorten	20
5.3.4 Amfibieën en reptielen	21
5.3.5 Vissen	22
5.3.6 Overig beschermde soorten	22
5.3.7 Planten	22
6. MITIGERENDE MAATREGELEN (ZORGPLICHT)	23
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	24
LITERATUUR	26

Bijlage 1 Wettelijk kader

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied Tholen' is voor de locaties Kastelijnsweg 8 en 10 (ten zuiden van Sint-Maartensdijk) één bedrijfsbestemming opgenomen met functietoewijding 'graan en bestrijdingsmiddelen' (zie figuur 1). Het bedrijf is echter al enige tijd geleden gestopt en de gebouwen staan leeg. Kastelijnsweg 8 is de (voormalige) bedrijfswoning. De bedrijfsbestemming is groter dan alleen genoemde percelen. Aan de westzijde is ook een onbebouwde strook agrarische grond aanwezig. In dit kader heeft Buijs Eco Consult B.V. in opdracht van RHO Adviseurs een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming verricht naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen dit natuurgebied.

Figuur 1. Bestemmingsplan Buitengebied Tholen (Bron: RHO Adviseurs)

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de Wet natuurbescherming is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van deze natuurwetgeving is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade aan (zwaardere) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een ontheffing noodzakelijk. (Zie bijlage 1 voor nadere toelichting van het Wettelijk Kader).

1.3 Doel onderzoek

Het doel van deze quickscan is het analyseren of in het plangebied welke beschermde natuurwaarden al aanwezig zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden die door de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige (en per 01/01/2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming kunnen ontstaan. En verder het bepalen of de aanvraag van een ontheffing (gebiedsbescherming/soortbescherming) danwel het werken volgens een goedgekeurde gedragscode noodzakelijk is.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de werkwijze. Hoofdstuk 3 omschrijft het plangebied, het gebruik en de huidige status. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het veldbezoek. Hoofdstuk 5 beschrijft de toetsing van de ingreep aan Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 beschrijft de mitigerende maatregelen en hoofdstuk 7 omschrijft de conclusies en aanbevelingen. De wettelijke achtergronden van de Wet natuurbescherming zijn beschreven in bijlage 1.

2. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming op te sporen bij herinrichting van /aanpassingen in het gebied dient er een antwoord te komen op de volgende vragen:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de beschermde soorten? En geldt wellicht een algemene vrijstelling voor een of meerdere soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Verkenning beschikbare gegevens

De eerste werkstap bestaat uit een check op aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten op basis van verspreidingsgegevens van mogelijk voorkomende beschermde plant- en diersoorten (bureaustudie).

Stap 2. Veldbezoek

Er is op 5 oktober een veldbezoek overdag gebracht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is op, basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de algemene beschrijving van de voorgenomen ingreep, potentiebeoordeling en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 de (mogelijke) effecten (vernietiging, doden verstoring, vernieling) op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4 Aanbevelingen met betrekking tot de aanwezige soorten

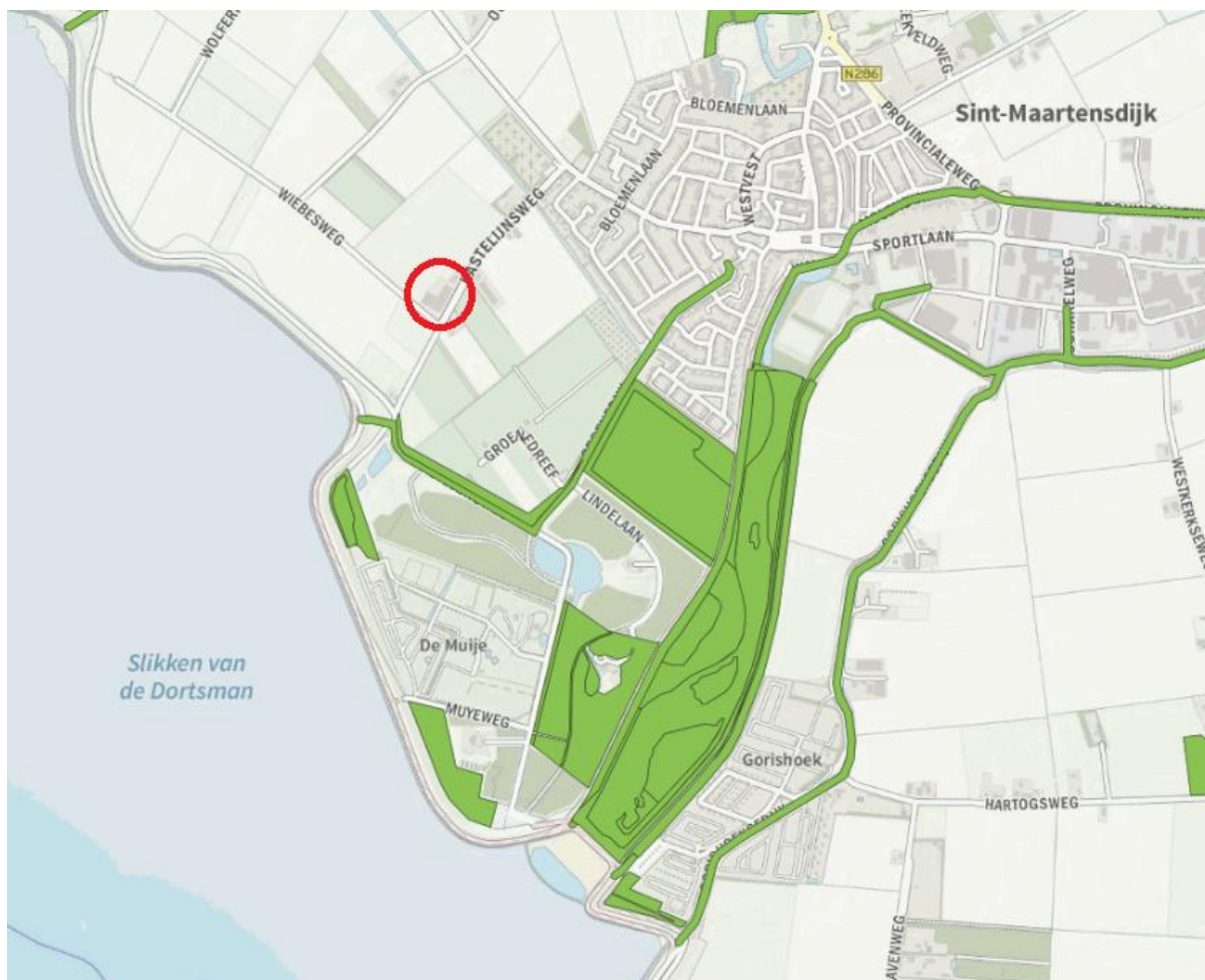
Op basis van stap 1 tot en met 3 worden conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Wet natuurbescherming artikelen 3.1, 3.5 en 3.10, en de te nemen vervolgstappen.

3.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied is gelegen in de directe omgeving van beschermde gebieden. Zo is op korte afstand (ca. 300 meter) het Natura 2000 gebied Oosterschelde aanwezig en op ca. 800 meter de Pluimpot (onderdeel Natura 2000 Oosterschelde) (zie afbeelding 3.2) en aan zuidoost zijde zijn bloemdijken en vochtig bos aangemerkt als Natuur Netwerk Nederland (NNN) op respectievelijk 300 en 500 meter afstand (zie afbeelding 3.3).

Afbeelding 3.2 Globale ligging plangebied (binnen rode contour) ten opzichte van Natura 2000 Oosterschelde en Pluimpot (onderdeel van de Oosterschelde) (bron ondergrond: interactieve kaarten Zeeland)

Afbeelding 3.4 Globale ligging plangebied (rode contour) ten opzichte van NNN gebied (groene vlakken) (bron: Interactieve kaarten Zeeland)

3.2 Soortbescherming

Op basis van verspreidingsatlassen, zijn aanwijzingen aangetroffen over de aanwezigheid van Habitatrichtlijnsoorten binnen/direct nabij het plangebied, waaronder de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gierzwaluw en huismus.

Zoogdieren

Aanwezigheid van overige kleine marterachtigen (hermelijn, wezel, bunzing) en steenmarter is niet bekend. Gezien het ontbreken van geschikt biotoop worden deze soorten niet aanwezig verwacht. Wel is het aannemelijk dat er algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (zoals veldmuis en huisspitsmuis) voorkomen. Welke soorten exact en waar eventueel verblijfplaatsen zijn is op basis van de beschikbare gegevens niet aan te geven.

Vleermuizen

De waarnemingen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger hebben waarschijnlijk betrekking op de woningen (en bomen) rond Sint Maartensdijk. Waarschijnlijk hebben vleermuizen hier verblijffuncties. Of de opstallen aan de Kastelijnsweg 8-10 geschikt zijn voor vleermuizen is op voorhand niet te zeggen.

Vogels

Jaarrond beschermde nesten zijn niet bekend binnen het plangebied. Wel broedt er een Torenvalk in de boomgaard ten westen van het plangebied. Soorten als zwarte roodstaart en/of witte kwikstaart kunnen tot broeden komen in en rond de loodsen aan de Kastelijnsweg 8 en 10.

Amfibieën en reptielen

Van de Habitatrichtlijn worden geen reptielen of amfibieën verwacht in het plangebied. De rugstreeppad is een veel voorkomende soort op Tholen maar vanwege het ontbreken van geschikt biotoop wordt deze niet binnen het plangebied verwacht. Overige algemene soorten (met een provinciale gedeeltelijke vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen) als bruine kikker, en gewone pad worden wel verwacht in de omringende watergangen.

Vissen

Binnen het plangebied is geen aanwezigheid van beschermde vissen bekend.

Vlinders en libellen en overige ongewervelden

Binnen het plangebied is geen aanwezigheid van beschermde vlinders (en overige ongewervelden) bekend.

Planten

Binnen het plangebied is geen aanwezigheid van beschermde (vaat-)planten bekend.

4. Resultaten veldbezoek

De planlocatie is op 5 oktober door R.J. Buijs bezocht in het kader van de quickscan. Het terrein is onderzocht op de aanwezigheid van groeiplaatsen van hogere planten en het voorkomen van fauna, die volgens de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten.

Afbeelding 4.1 Impressie plangebied

Afbeelding 4.2 impressie plangebied

Afbeelding 4.3 impressie plangebied

Afbeelding 4.4 impressie plangebied

Afbeelding 4.5 impressie plangebied

Afbeelding 4.6 impressie plangebied

Afbeelding 4.7 impressie plangebied

Afbeelding 4.8 Impressie plangebied

Afbeelding 4.9 Impressie plangebied

4.1 Biotopen en soorten

Het plangebied bestaat overwegend uit verharding en bebouwing. Verder zijn er wat grazige stukken en opengrond aanwezig. Rondom het terrein liggen wat watergangen.

De verschillende biotopen in het plangebied bestaan uit:

- + Verharding (stelcom platen en asfalt)
- + Bebouwing (woning en loodsen)
- + lage vegetatie (gazon)
- + open grond
- + watergang

Verharding

De aanwezige verharding is niet representatief voor beschermde flora en/of fauna. Tijdens het terreinbezoek werd een dode aangereiden pad aangetroffen bij de entree van de loodsen.

Bebouwing

Het aanwezige (te handhaven woonhuis) heeft in potentie geschikte rust- en verblijfplaatsen voor met name vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) en mogelijk ook voor huismussen. Vanwege het ontbreken van opgaande beplanting rond de woning maakt het echter minder aantrekkelijk voor deze soorten. De loodsen hebben geen bufferende werking en worden niet geschikt geacht voor vleermuizen en huismussen. Wel kunnen soorten als witte kwikstaart inpandig broeden. Open gaten zijn doorgaans afgegaasd waardoor soorten als kerkuil niet de panden niet kunnen bereiken.

Lage vegetatie (gazon)

Rond het woonhuis is een gazon aanwezig dat intensief beheerd wordt en geen biotoop vormt voor zwaardere beschermde soorten flora en fauna

Open grond

De open grond wordt onkruidvrij gehouden door middel van spuiten met een bestrijdingsmiddel, langs de loodsen was er daardoor geen sprake van plantengroei. De open grond vertegenwoordigt geen beschermde flora en/of fauna.

Watergang

De omringende watergang is meer een zaksloot die een buffer en afvoerwerking heeft voor het hemelwater afkomstig van de stelcomplaten en daken bebouwd oppervlak.

4.2 Waargenomen en te verwachten soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de vastgestelde biotopen is een overzicht gemaakt van de beschermde en/of bijzondere soorten die in het plangebied worden verwacht of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het veldbezoek.

Tabel 4.1: Te verwachten en waargenomen soorten in het plangebied na veldbezoek.

Soort		
Nederlandse naam	Wet natuurbescherming, beschermingsregime	Provinciale verordening
Zoogdieren		
Mol	Niet beschermd	Niet beschermd
Haas*	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Egel	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Aardmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Veldmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bosmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Vleermuizen		
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Ruige dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Laatvlieger	Habitatrichtlijn	
Vogels		
Huismus	Vogelrichtlijn	Jaarrond beschermd
Torenvalk*	Vogelrichtlijn	
Witte kwikstaart	Vogelrichtlijn	
Zwarte roodstaart	Vogelrichtlijn	
Amfibieën en reptielen		
Kleine watersalamander	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Gewone pad*	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bastaard kikker	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling

Toelichting tabel

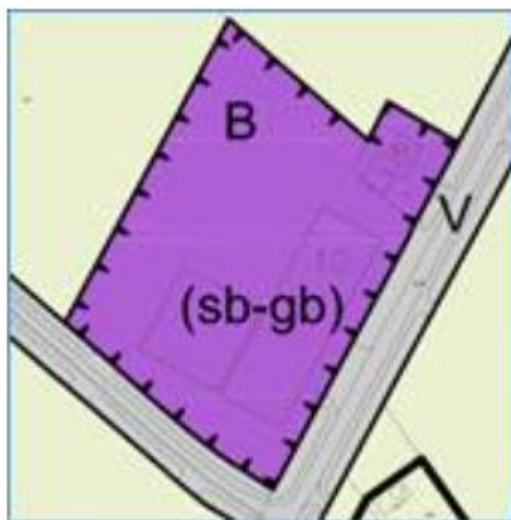
Voor toelichting op beschermingsregime van de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 1.

* Daadwerkelijk waargenomen/vastgesteld tijdens terreinbezoek

5. Toetsing van het project aan de Natuurwaarden

5.1 Beschrijving geplande activiteit

De percelen (zie figuur 5.1) hebben op dit moment een bedrijfsbestemming met de functieaanduiding 'graan en bestrijdingsmiddelen'. De interesse van de initiatiefnemer gaat uit naar het adres Kastelijnsweg 10. Die wenst alleen de vlakken aan te kopen die in figuur 5.2) zijn gekleurd (paars, groen en geel). Binnen de paarse vlek worden de twee achterste bestaande loodsen ingericht voor zijn bouwbedrijf (prefab houtbouw) met een kantoor/showroom en gedeeltelijk opslagterrein (nummer D). De asbestdaken zullen hiervoor worden verwijderd. Ook is een bedrijfswoning voorzien (nummer C). De grote schuren aan de wegzijde gaan worden gesaneerd en gesloopt. Ook deze schuren hebben asbestdaken. Hiervoor in de plaats wenst de initiatiefnemer een zorgboerderij met wat kleinvee neerzetten (nummer E). Of dat haalbaar is, moet nog blijken. Het aannemersbedrijf zou moeten worden gecombineerd met de zorgboerderij. Daarnaast wordt op deze locatie één extra burgerwoning mogelijk gemaakt (nummer B). Deze woning zou ook kunnen worden gebruikt als bedrijfswoning bij de zorgboerderij.

Figuur 5.1 Bestemmingsplan Buitengebied Tholen (Bron: RHO Adviseurs)

Figuur 5.2 Voorgenomen ontwikkeling

De gemeente heeft aangegeven dat als voorwaarde voor planologische medewerking er ruimtelijke kwaliteitswinst moet plaatsvinden. Met de sloop van schuren en de sanering van asbestdaken wordt hieraan belangrijke invulling gegeven. Ook de bedrijfsbestemming van het agrarisch perceel aan de westzijde (in de afbeelding hiervoor het roze gearceerde perceel) moet worden omgezet naar een agrarische bestemming (zonder bouwvlak). Mogelijk dat hier een ander bedrijf (hovenier) zal worden gevestigd.

In overeenstemming met de huidige situatie wordt het perceel Kastelijnsweg 8 omgezet naar een woonbestemming wellicht ook in deels een tuinbestemming. Daarbij worden ook kleine oppervlakten meegenomen die in het bestemmingsplan een agrarische bestemming hebben. (zie figuur 5.3)

Figuur 5.3 Groene delen om te zetten in woon- /tuinbestemming

5.2 Toetsing gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied ligt nabij het Natura 2000 gebied Oosterschelde. Er is geen sprake van het voorkomen van aangewezen broedvogels en/of aangewezen habitattypen in en nabij het plangebied. Beschermde elementen zoals hoogwatervluchtplaatsen zijn niet aanwezig. Afgezien van eventuele stikstofdepositie (in later stadium te bepalen) worden er geen negatieve effecten op het Natura 2000 gebied Oosterschelde verwacht.

Natuur Netwerk Nederland

Het plangebied ligt op korte afstand van NNN (bloemdijk en vochtig bos). Het is echter ruimtelijk gescheiden door agrarisch gebied (boomgaarden en akkers) waardoor effecten op NNN niet worden verwacht.

5.3 Toetsing soortbescherming

5.3.1 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens de werkzaamheden kunnen kleine grondgebonden zoogdieren worden verstoord en hun vaste verblijfplaatsen vernield. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen. Hierbij moet wordt het zorgplichtprincipe worden toegepast. Schade aan algemeen voorkomende zoogdieren is maar, moeilijk te voorkomen. De effecten kunnen worden verminderd door bij constatering van deze soorten ze een vluchtroute te bieden zodat ze op eigen kracht de locatie kunnen verlaten

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten is niet in het geding.

5.3.2 Vleermuizen

Op basis van het veldbezoek en bureaustudie van de quickscan is vastgesteld dat (in de directe omgeving van de planlocatie) vleermuizen aanwezig zijn en mogelijk functies vervullen. Het gaat hier dan met name om verblijfplaatsen in de aanwezige voormalige bedrijfswoning (Kastelijnsweg 8). Deze bebouwing blijft echter gehandhaafd waardoor eventuele effecten op voorhand uit te sluiten zijn. De overige opstallen zijn niet functioneel voor vleermuizen vanwege het ontbreken van bufferende werking.

De gunstige staat van instandhouding van vleermuizen is niet in het geding bij handhaven voormalige bedrijfswoning.

5.3.3 Vogelrichtlijnsoorten

Nesten van vogels worden verstoord door zowel bewegingen als geluid, maar niet elke vogel is even gevoelig. In het algemeen geldt dat regelmatige verstoring tijdens het broeden tot gevolg heeft dat het broedsel in de steek wordt gelaten door een gevoel van onveiligheid. Voor soorten die slechts één broedsel per jaar produceren betekent dit een verloren jaar. Voor vogels die meerdere broedsels per jaar produceren zijn de gevolgen veel minder desastreus. Die soorten kunnen dan een nieuwe broedplek zoeken en opnieuw eieren leggen en uit broeden. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode maart -

augustus, dan worden daarbij veelal broedende vogels verstoord. Alle nesten, eieren en jongen zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het vernielen/vernietigen van nesten van broedende vogels in kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Als er nesten aanwezig zijn moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat de jonge vogels uitvliegen.

Alleen in de voormalige bedrijfswoning kunnen in potentie huismussen aanwezig zijn als broedvogel, maar niet aannemelijk door ontbreken van opgaande beplanting. Effecten kunnen echter worden uitgesloten omdat de woning blijft gehandhaafd. Bij het realiseren van een zorgboerderij zal de potentie voor huismussen alleen maar groeien.

De Torenvalk broed in een nestkast in nabijgelegen boomgaard buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

In de loodsen kunnen in theorie soorten als witte kwikstaart en zwarte roodstaart tot broeden komen.

Als er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden het hele jaar starten. Om een conflict met broeden vogels te voorkomen dienen de sloopwerkzaamheden plaats te vinden buiten het kwetsbare broedseizoen dus na 15 september of voor 15 maart. Door deze uitvoeringsperiode aan te houden is het aannemelijk dat er geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden.

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende broedvogelsoorten is niet in het geding.

5.3.4 Amfibieën en reptielen

Algemeen voorkomende amfibieën kunnen in het plangebied voorkomen. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen. Wel dient het zorgprincipe te worden toegepast waarmee eventueel aanwezige amfibieën bij de sloop een vluchtroute moeten hebben en/of daar waar mogelijk moeten worden overgezet indien aanwezig.

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende amfibieën en reptielen is niet in het geding.

5.3.5 Vissen

Schade aan beschermde vissen wordt niet verwacht omdat er geen (beschermde) vissen in het plangebied voorkomen.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende vissen is niet in het geding.

5.3.6 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, Reptielen, libellen, kevers en andere ongewervelden.

De gunstige staat van instandhouding zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

5.3.7 Planten

Op de planlocatie zijn geen beschermde planten waargenomen en worden op basis van verspreidingsatlassen ook niet verwacht.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende planten is niet in het geding.

6. Mitigerende maatregelen (zorgplicht)

Zoogdieren

Bij de sloop de eventueel aanwezige grondgebonden zoogdieren een vluchtroute bieden door 1 kant op te werken.

Vleermuizen

Bij de sloop geen actieve verlichting te laten uitstralen buiten de daglichtperiode op de gevels van de voormalige bedrijfswoning.

Vogels

De sloop van de opstallen plaats laten vinden buiten het kritische broedseizoen (buiten periode 15 maart tot 15 september). En/of maatregelen treffen dat vogels voorafgaand de sloop niet inpandig kunnen komen (witte kwikstaart en/of zwarte roodstaart).

Amfibieën

Bij de sloop de eventueel aanwezige grondgebonden zoogdieren een vluchtroute bieden door 1 kant op te werken. Bij aantreffen van een amfibieën (bijvoorbeeld gewone pad die loods is ingekropen) verplaatsen buiten het werkgebied.

7. Conclusies en aanbevelingen

Kort samengevat is het resultaat van de quickscan:

- Het plangebied ligt nabij Natura 2000 gebied Oosterschelde en NNN. Effecten op deze beide gebieden worden niet verwacht (behoudens eventuele uitstoot stikstofdepositie op Natura 2000) dat nader onderzocht dient te worden door middel van een Aeries-berekening als het initiatief meer concreet is geworden.
- Effecten op vleermuizen worden niet verwacht bij handhaven voormalige bedrijfswoning en het vermijden van verlichting op de gevels van deze woning buiten de daglichtperiode.
- In en grenzend aan het plangebied komen (algemene) broedvogels voor. Door de werkzaamheden (sloop opstallen) buiten het kwetsbare broedseizoen te plannen worden de verbodsbepalingen zoals geformuleerd onder artikel 3.1 en 3.5 niet overtreden. Of dient het gebouw hermetisch dicht te zijn voorafgaand de sloop in het kwetsbare broedseizoen.
- Op de planlocatie komen ook algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën voor, die beschermd zijn. Daarbij geldt voor de meeste grondgebonden zoogdieren (o.a. algemeen voorkomende muizen) en eventueel voorkomende algemene amfibieën op basis van de provinciale verordening een vrijstelling van de verbodsbepalingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing (ex. Art. 3.31) van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen (Art 3.10).
- Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten geldt (wel) de bepaling van zorgplicht (Art 1.11). Door het naleven van de mitigerende maatregelen (hoofdstuk 6) kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk.

Aanbevelingen

- Bij sloop opstallen in kwetsbaar broedseizoen (15 maart tot 15 augustus) een ecooloog voorafgaand de sloop een controle laten uitvoeren op aanwezigheid broedvogels.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Literatuur

Broekhuizen, M.S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Websites:

www.Ravon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.telmee.nl

www.floron.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zeeland.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde Staatsbosbeheer alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermingen Zones, Sbz's) opgenomen. Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfsplaatsen. Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode.

Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boommarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermd en beschermd soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermd gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermd soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.